

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופטים:

הנשיא רון שפירא [אב"ד]

סגנית הנשיא, השופטת בטינה טאובר

השופטת לובנא שלאעטה חלאילה

אחמד מנאע

המערער

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט שלמה בנג'ו), שניתן ביום 2.7.23, במסגרת בת"פ 36684-05-21.

2. המערער, יליד שנת 1998, הורשע על פי הודאתו בעבירות של התפרעות והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 152 ו-275א + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בהתאמה, ונגזרו עליו 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו והתנאי הוא שלא יעבור בתוך תקופה זו עבירה מהעבירות בהן הורשע ו/או עבירה לפי סעיף 332א לחוק העונשין וקנס בסכום של 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו.

3. לפי עובדות **כתב האישום**, ביום 11.5.21, בעיצומה של מערכה צבאית, במהלך מבצע "שומר חומות" החל משעה 21:00 לערך, התקהלו בכפר מגיד אל כרום, סמוך לכיכר שליד הכניסה המערבית, מאות אנשים וזאת מבלי שקיבלו אישור או רישיון לכך. המשתתפים בהתקהלות הבעירו צמיגים, עצים, ופחי אשפה, חסמו כביש סמוך המוביל לכביש 85, וגרמו לנזקים לתחנת אוטובוס סמוכה. בנוסף, יידו אבנים, סלעים ובקבוקי תבערה לעבר שוטרים שפעלו במקום במטרה לשמור על הסדר הציבורי וכן ירו זיקוקים לעברם, וכל זאת תוך הפרת השלום והסדר הציבורי, ותוך קריאות "אללה הוא אכבר", "יא בני זונות" וכן קריאות לשחרור אל אקצא.

בסמוך לשעה 23:15, המערער, אשר נטל חלק בהתפרעות, יידה אבנים, בצוותא חדא עם מתפרעים אחרים, לעבר כוח משטרה וניידות משטרה שהיו במקום, כשהוא מעודד את המתפרעים סביבו בתנועות ידיים, קורא להם לזרוק אבנים לעבר השוטרים וכן קורא לעברם: "תיזהרו משטרה" ו-"כנסו פנימה". השוטרים שעמדו בסמוך, הבחינו במעשיו של המערער ועצרו אותו. במהלך המעצר, החלה התקהלות של מתפרעים, סביב המערער והשוטרים, אשר צעקו וקיללו את השוטרים באופן שאילץ אחד מהם לירות מספר כדורים באוויר.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

4. המערער הורשע עפ"י הודאתו, ביום 12.9.22, בעבירות שיוחסו לו והופנה ע"י בית המשפט, לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו.

5. **שירות המבחן**, כפי שעולה מהתסקיר שהוגש לבית המשפט ביום 12.3.23, התרשם מצעיר מתפקד ללא דפוסי התנהגות או חשיבה עבריינים או אלימים, שמגלה יכולת לתפקוד והסתגלות טובה במסגרות והינו בעל פוטנציאל לתפקוד חיובי. עם זאת, לפי התסקיר, ברקע לביצוע העבירות, עומדים מאפייני גילו הצעיר והתנהגות אימפולסיבית. המערער קיבל אחריות על התנהלותו וגילה הבנה למשמעות הבעייתית של מעשיו ושירות המבחן התרשם כי המערער לא פעל מתוך מניעים אידאולוגיים מגובשים, אם כי מתוך נגררות לאווירה ולמתח ששרר במקום.

לפי התסקיר, מדובר בצעיר נעדר זהות מגובשת, אשר מבטא מאפיינים של חוסר בשלות. הוא מגלה תפקוד תקין במישורי חייו השונים ויציבות והתמדה במסגרות שונות, ועפ"י התרשמות שירות המבחן, מעשיו הינם חריגים במערך התנהלותו. מנגד, שירות המבחן התרשם מחלקים אימפולסיביים ונגררות אחר צעירים אחרים ללא יכולת מספקת לחשיבה על השלכות מעשיו. להערכת שירות המבחן, ההליכים המשטורתיים והמשפטיים והגינוי מצד בני משפחתו, מהווים גורם הרתעתי משמעותי עבור המערער. עם זאת, נוכח מאפייני אישיותו והעדר טיפול רגשי מותאם למצבו, יתקשה להימנע מהתנהגות דומה בעתיד.

שירות המבחן התרשם כי המערער מקבל סמכות של גורמי חוק וטיפול, מגלה פתיחות ואיפוק וכי קיים סיכון ברמה בינונית-נמוכה בהתנהלותו.

6. שירות המבחן המליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 200 שעות למשך שנה, לצד מאסר מותנה משמעות והתחייבות כספית גבוהה. כן המליץ על צו מבחן למשך 12 חודשים, במהלכם ישתלב המערער בטיפול קבוצתי.

7. בית משפט קמא עמד **בגזר דינו** על הערכים החברתיים המוגנים ועל מידת הפגיעה בערכים אלו וקבע כי מדיניות הענישה הנוהגת בעניינם של פורעי חוק, אשר היו מעורבים באירועים דומים במבצע "שומר חומות", היא הטלת עונשי מאסר ממושכים, גם לנעדרי עבר פלילי, ולעתים חרף המלצת שירות המבחן להקלה עונשית. בית המשפט סקר פסיקה שונה הנוגעת לעונשים שהוטלו על נאשמים שהיו מעורבים באירועים של "שומר חומות".

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

בהתייחס לנסיבות שקשורות בביצוע העבירה, בית המשפט ציין בגזר דינו כי המערער נטל חלק פעיל בהתפרעויות שהיו במקום, והיה חלק מההמון הפורע שקרא קריאות לאומניות לעבר כוחות הביטחון. בנוסף, הוא יידה אבנים על שוטרים וניידות משטרה, בצוותא חדא עם אחרים, עודד את המתפרעים והזהיר את ההמון הפורע, כאשר הוא עשה זאת בכוונה להפריע לשוטרים שימלאו את תפקידם כחוק ולהכשילם.

8. בית משפט קמא קבע כי מעשיו של המערער הם מעשים מסכני חיים, שאופיינו בתעוזה רבה, התארגנות, חבירה לקבוצה שקראה תיגר על שלטון החוק, בדיבור ובמעשה, וכל זאת על רקע לאומני-גזעני.

9. לאחר שבית משפט קמא בחן את מדיניות הענישה בעבירות העומדות בבסיס כתב האישום ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, קבע כי בהינתן הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המערער, מתחם הענישה ההולם נע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

10. לעניין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בית המשפט ציין כי מדובר בנאשם בן 22, רווק המתגורר עם משפחתו במג"ד אלכרום, עובד למחייתו במפעל מתכת. לחובת המערער הרשעה אחת של החזקת סכין, מיום 3.11.20, בגינה נדון לשל"צ, מאסר מותנה והתחייבות. המערער הביע חרטה, הצטער על המעשה שעשה, וחסך מזמנו של בית המשפט.

11. בית משפט קמא דחה את המלצתו של שירות המבחן, תוך שהדגיש כי מעשים כדוגמת מעשיו של המערער, ראויים לענישה מחמירה מציבת גבולות, כשהטעם נעוץ, הן בשיקולי הרתעת היחיד והרבים, הן בשל סכנת החיים הטמונה במעשים והן בשל הדופי המוסרי שיש בהם. נקבע כי כאשר מדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע גזעני, שיקולי ההגנה על שלום הציבור ובטחונו ושיקולי ההרתעה גוברים על שיקולי ענישה אחרים, לרבות שיקולי שיקום ונסיבותיו האישיות של הנאשם. בהינתן השיקולים השונים, בית המשפט מצא להשית על המערער עונש של מאסר בפועל בכליאה ממשית וקבע כי אין מקום בנסיבות לחרוג מהמתחם בשל שיקולי שיקום, או להקל בעונש ולהסתפק בעבודות שירות. בנסיבותיו של המערער, ומתוך התחשבות בנאמר בתסקיר, בית המשפט מצא למקם את עונשו של המערער ברף התחתון של המתחם ולגזור עליו, כאמור, עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים וקנס כספי.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

עיקר טענות הצדדים

12. המערער מלין על חומרת העונש, כשהוא מתמקד ברכיב המאסר וטוען שיש להקל בעונשו ולהורות על מאסר שירוצה בעבודות שירות. המערער טען כי יש ליתן ביטוי משמעותי יותר להודאתו ולחסכון בזמן השיפוטי, לנסיבותיו האישיות ונסיבות משפחתו, לקחת אחריות מצדו, חרטה והפנמת הלקח וגם להשתלבותו בקבוצה טיפולית.

13. בדיון שהתקיים בערעור, מיקד המערער את טיעוניו בעניין אחידות הענישה. נטען כי במבצע "שומר חומות" היה אירוע בודד בכפר מג'ד אלכרום, בגינו הוגשו בסה"כ חמישה כתבי אישום, נגד ששה נאשמים, כולל כתב האישום נגד המערער. עפ"י הנטען, בחלק מכתבי האישום האחרים ומלבד העבירות שיוחסו למערער כאן, יוחסו עבירות נוספות וחמורות יותר.

עם זאת, בכל המקרים האחרים נדונו הנאשמים למאסר שירוצה בעבודות שירות ורק המערער כאן נדון לעונש של מאסר בפועל, שהינו העונש החמור ביותר מבין העונשים שהוטלו על כל הנאשמים. המערער הרחיב בטיעוניו והפנה לכל אחד מהתיקים האחרים, תוך התייחסות לעבירות ולעונשים שהוטלו ותוך שציין כי באחד מתיקים הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי, ובהסכמת הנאשם, הוחמר עונשו. לעניין האירועים בכפר מג'ד אלכרום, הדגיש המערער כי מדובר באירוע ממוקד שלא 'גלש' לכביש 85 ולא היתה היתקלות בין המתפרעים לאזרחים.

14. המערער גם הפנה לפסיקה שונה ולענישה מגוונת שניתנה נגד נאשמים במבצע "שומר חומות" וטען כי הפסיקה ערכה הבחנה בין המקרים בהם יוחסו לנאשמים מעשים ממניע לאומני גזעני ומקרים בהם בוצעו עבירות נגד אזרחים, לבין מקרים בהם בוצעו עבירות מול רשויות אכיפת החוק, ללא מניע גזעני וללא אירועים חוזרים באותו מקום. הענישה במקרים אחרונים אלה, היתה מקלה יותר. המערער טען כי בית משפט קמא טעה עת התייחס בגזר דינו אל מעשיו כמעשים שבוצעו על רקע לאומני גזעני, למרות שכתב האישום לא ייחס לו זאת.

15. המשיבה מנגד סומכת את ידה על גזר דינו של בית משפט קמא. נטען כי אין פסיקה המחריגה את האירועים בכפר מג'ד אלכרום וכי הפסיקה של כל הערכאות היתה ברורה ומנחה, כשהכלל הוא מאסר בפועל. לעניין כתבי האישום האחרים שהוגשו בגין האירועים במג'ד אלכרום, מאחר וטענות המערער בעניין זה לא עלו בהודעת הערעור, התייחסה המשיבה בדיון בתמצית. נטען כי על פני הדברים ניתן להצביע על שוני בין ההליך כאן לבין כל אחד מההליכים האחרים וכי תסקיר שירות המבחן בענייננו, בניגוד לטענות המערער, רחוק מלהיות חיובי, שכן הוא מתייחס למאפייני האישיות של המערער ולכך שיתקשה להימנע מהתנהגות דומה בעתיד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

16. בסוף הדיון שהתקיים וכדי לאפשר למשיבה לבחון ולהתייחס לטענותיו של המערער, לעניין יתר ההליכים שהוגשו בגין האירוע העומד בבסיס כתב האישום, סוכם כי המערער ימציא רשימת פסקי הדין אליהם התייחס בטיעוניו וכי המשיבה תגיש הודעה מתאימה לבית המשפט לאחר מכן.

17. ביום 11.10.23, ורק לאחר שהמשיבה הודיעה כי בניגוד להסכמה שהיתה בסוף הדיון, לא פעל המערער להמצאת רשימת פסק הדין הרלוונטיים, הגיש המערער רשימה הכוללת התייחסות לכל אחד מהתיקים. המשיבה, בתגובתה מיום 16.10.23, טענה כי טענות המערער בעניין זה לא זכו להתייחסות בהודעת הערעור ולא עלו בפני בית משפט קמא, ומטעם זה בלבד יש לדחות. לגופן של הטענות, טענה המשיבה כי הפסיקה אליה הפנה המערער לא רק שאינה תומכת בטענתו, אלא מבססת דווקא את דחיית הערעור.

המשיבה התייחסה לכל אחד מהתיקים אליהם הפנה המערער בתמצית, וטענה כי מדובר בפסקי דין החורגים מן הכלל, כל אחד מסיבותיו, ובכך מאשרים את הכלל עצמו, לפיו יש להטיל במקרים דומים ענישה של מאסר בפועל. נטען כי העונש שהוטל ע"י בית משפט קמא אינו סוטה משמעותית מהענישה הראויה באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור.

דיון ומסקנות

18. כידוע, ערכאת הערעור תתערב בגזרי דין שניתנו בערכאה הדיונית, במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית או במקרים של סטייה ממשית ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת בנסיבות דומות. בעניין זה ראו, בין היתר, [ע"פ 2729/22 שיטריט נ' מדינת ישראל](#) (3.5.23), [ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני](#) (27.04.2022), [ע"פ 8172/21 חג'אזי נ' מדינת ישראל](#) (15.5.2022); [ע"פ 8416/20 עייאט נ' מדינת ישראל](#) (2.9.2021), [ע"פ 6396/15 פלוני נ' מדינת ישראל](#) (23.8.2016); [ע"פ 8333/15 מדינת ישראל נ' חאלדי](#) (24.11.2016); [ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל](#) (17.6.2014).

ככלל, ערכאת הערעור גם לא תתערב בקביעת מתחם העונש ההולם, אם העונש שהוטל תואם את נסיבות המקרה (ראו: [ע"פ 3877/16 ג'באלי נ' מדינת ישראל](#), (17.11.2016); [ע"פ 1859/22 פלוני נ' מדינת ישראל](#), (8.6.2022)).

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

19. בנסיבות כאן, ולאחר ששקלנו את טענות הצדדים, לא מצאנו כי העונש שהוטל על המערער חרג, לא כל שכן, באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת. בית משפט קמא בחן את מדיניות הענישה הרלוונטית, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ואת הנסיבות של המערער, ובכלל זה הודאתו ולקיחת אחריות על ידו. בית המשפט שיקף בפסק דינו את חומרת העבירות ונתן ביטוי למידת מעורבותו של המערער באירועים שעמדו בבסיס כתב האישום, כולל חלקו הפעיל במעשים והעידוד שלו ליתר המתפרעים. העונש שהוטל בסופו של יום, אינו סוטה מרמת הענישה הנהוגה באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

20. כבר נקבע גם ע"י בית המשפט העליון כי עבירת התפרעות, כאשר מצטרפת אליה עבירה של הפרעה לשוטר, מצדיקה ענישה מוחשית. לעניין רף הענישה ההולם בהתייחס לעבירות דומות אשר בוצעו במסגרת מבצע "שומר חומות" נכתב רבות. נפנה בהקשר זה לע"פ 292/22 מדינת ישראל נ' חליל, פסקה 11 (29.5.2022), שם נכתבו דברים אלה:

"לא אחת, עמד בית משפט זה על "החומרה היתרה הנודעת לפעולות של יידי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה ... לעבר כוחות הביטחון", ועל כך ש"מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה היא מחמירה, וניתן בה משקל ממשי לשיקולי הרתעה" (ע"פ 3708/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (13.7.2021)). ... גם על חומרתן הרבה של עבירות התפרעות המוניים עמד בית המשפט לא פעם ולא פעמיים, בצינו כי הן מציינות "סכנה ישירה וממשית לחיי אדם, ואף עלולות להביא לפגיעות רציניות בגוף וברכוש", ולכן "יש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותרסן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה" (ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד, פסקה 8 (24.2.2022))."

21. כאמור, המערער טען כי עונש המאסר שהוטל עליו הינו עונש מחמיר, גם ביחס לעונשים שהוטלו על יתר הנאשמים באירוע שהיה במג'ד אלכרום. נטען למעשה כי עקרון אחידות הענישה מצדיק הקלה בעונשו.

22. כידוע, עקרון אחידות הענישה הוא עקרון יסודי בשיטתנו, ולפיו יש להבטיח יחס הולם בין עונשיהם של המעורבים השונים באותה פרשה, כך שמדרג הענישה ישקף את חלקם היחסי של כל אחד מהמעורבים. עקרון זה מחייב להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות, ובאותן נסיבות (רע"פ 5619/12 חמאד נ' מדינת ישראל, (5.8.2012)).

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

בע"פ 2836/22 מדינת ישראל נ' אמארה, פסקה 16 (07.06.2022) נקבע כי:

"ככלל, יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות במהותן, בנסיבות דומות, ושהינם בעלי נסיבות אישיות דומות. כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים במסגרת אותה פרשה, עקרון אחידות הענישה מקבל משנה תוקף. במצב דברים זה מושך עקרון אחידות הענישה לעבר הטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים, וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעייהם של מעשים הנבדלים זה מזה בחומרתם (ראו למשל: ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2013); ע"פ 2274/12 אבו מאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.2.2013))."

ראו בנוסף, ע"פ 8172/21 חג'אזי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (15.05.2022) ו(ע"פ 4762/22 כנפו נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (15.08.2023)).

23. עם זאת, וכפי שנקבע לא אחת, עקרון זה "אינו חזות הכול", אלא אחד מתוך מכלול שיקולי הענישה (ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל, (14.1.2013)), והוא אף אינו כלל "מתמטי" המחייב גזירת עונש שווה לנאשמים שהורשעו במסגרת אותה הפרשה (ע"פ 5814/14 עספור נ' מדינת ישראל, (14.6.2015), ע"פ 2729/22 מיכאל שיטרית נ' מדינת ישראל). צד עקרון זה של אחידות הענישה, חלים עקרונות הענישה הכלליים וחל הכלל הבסיסי לפיו ענישה היא תמיד אינדיבידואלית.

24. המערער הפנה לארבעה כתבי אישום אשר הוגשו בגין האירועים, במסגרת מבצע "שומר חומות", בכפר מג'ד אלכרום. מאחר והמשיבה לא טענה אחרת בתגובתה, ניתן להניח כי לא הוגשו כתבי אישום נוספים בגין אותם אירועים. לאחר שעיינו בקפידה בכל ההליכים הנוספים אליהם הפנה המערער, מצאנו מאפיינים שונים בכל אחד מההליכים, שאינם מצדיקים בהכרח ענישה זהה.

25. תחילה יצוין כי מכתבי האישום הנוספים עולה כי היו שני אירועים של התפרעות בכפר; האחד ביום 11.5.21, שהחל בשעות הערב והשני בשעות הערב של יום 12.5.21. עוד עולה כי חלק מההתפרעויות היו בסמוך לתחנת המשטרה המקומית, ובחלקם האחר סמוך לכיכר שליד הכניסה המערבית.

אומנם מתיאור העובדות בכתבי האישום השונים מתקבל הרושם כי מדובר באירועים דומים במהותם ובהיקפם, עם זאת מצאנו לציין את הדברים נוכח טענות המערער כי מדובר באירוע אחד, במקום ובמועד אחד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

מדובר בהתפרעויות של אנשים ונאשמים שונים בשני מועדים שונים, בתקופת מבצע "שומר חומות", וקשה להצביע על מאפיין ייחודי של האירועים בכפר מגיד אלכרום דווקא, לעומת האירועים ביתר המקומות והיישובים בארץ.

26. עיון בכתבי האישום ובגזרי הדין שניתנו בהליכים האחרים הנוגעים לאירועי הכפר מגיד אלכרום, כפי שנראה להלן, מלמדים על מאפיינים ייחודים לכל אחד מהתיקים ומהנאשמים, מה שמערער את הבסיס לטיעון הנוגע לאחידות הענישה.

27. כך בת"פ 31141-05-21, יוחסו לנאשם עבירות חמורות יותר מאלו שיוחסו למערער כאן, אם כי **דובר בקטין** יליד שנת 2005, בן 16 במועד ביצוע העבירות. כתב האישום הוגש ונדון **בבית משפט לנוער** (בבית משפט השלום) וברור כי שיקולי הענישה ביחס לקטין הם שונים.

28. בת"פ 36671-05-21, בית משפט השלום, ובדומה לענייננו, קבע כי מתחם הענישה הוא בין 12-24 חודשי מאסר בפועל, ובסופו של דבר חרג ממתחם הענישה בשל **שיקולי שיקום**, והטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שירות.

בגזר הדין שניתן, בית המשפט שם דגש על נסיבותיו של הנאשם, אשר היה **ללא הרשעות קודמות**, נשוי ואב לשתי ילדות קטינות, המטפל ומלווה את אביו, הסובל מנכות על רקע מחלה קשה, לטיפולים.

שירות המבחן התרשם באותו מקרה מסיכון נמוך, מצד הנאשם, להישנות התנהגות אלימה ברמת חומרה נמוכה ולעניין שיקולי השיקום יצוין כי הנאשם שולב בקבוצה לעצורי בית. הוא תפקד באופן מיטבי, שיתף פעולה, הביע מעורבות, השתתפותו היתה מועילה וסייעה לו להתבונן אחרת על מעשיו.

29. ת"פ 36112-05-21 – כתב האישום בהליך זה הוגש נגד שני נאשמים, שהורשעו עפ"י הודאתם בעבירות של התפרעות, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, מעשה פזיזות ורשלנות (נאשם 1 בלבד) וניסיון לתקיפת שוטר.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר, והטיל על הנאשם 1, עונש של מאסר לתקופה של 9 חודשים שירוצה בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים אחרים, ועל הנאשם 2 עונש מאסר של 13 חודשים, לאחר שהורה על הפעלה בחופף של שני מאסרים מותנים, אחד לתקופה של ארבעה חודשים ואחר של שני חודשים, שירוצו במצטבר ל- 9 חודשי מאסר שהטיל על הנאשם בגין העבירות בהן הורשע בפניו.

בהטלת עונשים אלה, בית המשפט התחשב בכך שהנאשם 1 עבר הליך טיפולי משמעותי, וביחס לנאשם 2 בנסיבות חייו הקשות, ובכלל זה שתי תאונות בהן היה מעורב.

30. על פסק הדין שניתן בעניינו של הנאשם 1 הגישה המדינה ערעור לבית המשפט המחוזי ובסופו של יום, בהסכמת הצדדים, הוחמר עונשו של הנאשם לתקופה של 11 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי כתב בפסק דינו :

"...רמת הענישה במקרים כגון אלה בהם היה מעורב המשיב, צריכה וראוי לה שתהיה גבוהה משהוטל בפועל על ידי בית המשפט קמא. עם זאת, בשים לב לכלל הנתונים במקרה פרטני זה, ובשים לב להליך אותו עבר המשיב בסיוע שירות המבחן כפי שבא לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן, וכן בשים לב לכלל ולפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם משיבים, סברנו כי יש מקום להחמיר רק במידה מדודה יחסית בעונש שהוטל על ידי בית המשפט קמא" (עפ"ג 43005-05-23 מדינת ישראל נ' כריים).

31. להשלמת התמונה יצוין כי על פסק הדין בעניינו של הנאשם 2, הוגש ערעור ע"י הנאשם לעניין הפעלת המאסרים המותנים במצטבר. ערעור זה נמחק לבקשת הנאשם ובהסכמתו, במעמד הדיון שהתקיים בערעור (עפ"ג 41431-05-23 מנאע נ' מדינת ישראל).

32. הענישה בהליך זה (ת"פ 36112-05-21) אינה משליכה בהכרח על עניינו של המערער, שכן באותו הליך יוחסו לנאשמים עבירות יותר חמורות מהעבירות שיוחסו למערער, ומנגד עונשו של הנאשם 1 הוחמר ע"י ערכאת הערעור ל-11 חודשים, כאשר הכלל הוא כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם.

33. התיק הנוסף והאחרון הינו ת"פ 36741-05-21. באותו מקרה, הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות וניסיון להיזק בזדון, ובית המשפט גזר עליו עונש מאסר לתקופה של 9 חודשים בניכוי ימי המעצר, שירוצו בעבודת שירות, לצד ענישה נלווית, זאת לאחר שקבע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר ל- 24 חודשים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

1

2

3 34. הנאשם שם, יליד שנת 2002, ובעת ביצוע המעשים היה בגיל 18 ו- 8 חודשים, נעדר עבר פלילי.
4 הנמקת בית המשפט בגזר הדין התמקדה בעיקר בנטילת אחריות מלאה, גיל צעיר, השפעת
5 הענישה על משפחתו של הנאשם, נסיבות חייו, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ועברו הנקי של
6 הנאשם.

7

8 שירות המבחן באותו מקרה העריך שקיים סיכון נמוך להישנות התנהגות אלימה בעתיד, מצידו
9 של הנאשם ושקיימים גורמי סיכוי לשיקום.

10

11 35. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט המחוזי דחה את הערעור, תוך שקבע כי אומנם
12 מדובר בעונש מקל אך הסיבות להקלה בעונש נטועות בנסיבות המיוחדות של מידת מעורבות
13 הנאשם במעשים האלימים ונתוניו האישיים **כבגיר צעיר ללא עבר פלילי** ולאמור בתסקיר
14 שירות המבחן שממנו עלה כי האירוע אינו מאפיין את אורח חייו של הנאשם (עפ"ג 33664-10-
15 22 מדינת ישראל נ' פרחאת).

16

17 36. עינינו הרואות כי בכל אחד מההליכים אליהם הפנה המערער, קיימים מאפיינים ייחודיים,
18 בעיקר כאלה הנוגעים לנסיבותיו של הנאשם, עברו הפלילי, הירתמותו להליך של שיקום
19 והנוגעים למידת הסיכון להישנות מעשים דומים בעתיד. דווקא על בסיסם של קריטריונים אלה,
20 ובשים לב למתחמי הענישה שנקבעו, סבורים אנו כי אין הצדקה להתערב בעונש שהוטל על
21 המערער.

22

23 37. כך בשונה למשל מהתיק האחרון, ומלבד העובדה שהנאשם שם היה בגיר צעיר, לחובתו של
24 המערער כאן הרשעה, מחודש נובמבר 2020, בעבירת אלימות בגין החזקת אגרופן או סכין שלא
25 כדין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין. זאת ועוד, חלקו של המערער במעשים לא היה זניח, שכן
26 בכתב האישום תואר המערער כמי שעמד במקום ועודד את המתפרעים סביבו בתנועות ידיים,
27 קורא להם לזרוק אבנים לעבר השוטרים וקרא לעברם: "תיזהרו משטרה" ו-"כנסו פנימה". כן
28 נציין כי להערכת שירות המבחן, ולנוכח מאפייני אישיותו של המערער והעדר טיפול רגשי
29 מותאם למצבו, יתקשה להימנע מהתנהגות דומה בעתיד ושקיים סיכון ברמה בינונית-נמוכה
30 בהתנהלותו.

31

32

33

34

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עפ"ג 16314-08-23 מנאע נ' מדינת ישראל

38. בנסיבות אלה, מאחר ונקודת המוצא היא שהתערבות ערכאת הערעור בחומרת הענישה תיעשה במקרים של סטייה ממשית ממדיניות הענישה, לא מצאנו הצדקה להתערב בגזר הדין שניתן.

39. על כן, אנו מורים על דחיית הערעור.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל ביום 26.11.2023 בבית מעצר קישון עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 074-7831077, 074-7831078 ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

ניתן היום, י"א חשוון תשפ"ד, 26 אוקטובר 2023, במעמד באי כח הצדדים והמערער.

לובנה שלאעטה חלאילה ,
שופטת

בטינה טאובר, סגנית
נשיא

רון שפירא, נשיא
[אב"ד]